

Tugev Partner OÜ

Registrikood 11661940

e-post: info@vorumaaautokool.ee

Õppekava nimetus: Bussijuhi 35-tunnine kiirendatud ametikoolitus

lisapädevuse saamiseks, millest 3 tundi on õppesõit

Kinnitan

Õppekava rühm: Transport ja logistika

Raul Kell

Juhatuse liige

12.09.2023

Kasutusel alates 01.10.2023

Maht tundides: kokku 36 tundi.

Õppekava koostamise alus:

[Autoveoseadus § 36 lõige 7](#)

2. [Majandus- ja taristuministri 06.06.2018 määrus nr 29 „Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmiste ja oskuste pädevustunnistuse vorm“.](#)

Sihtrühm: alustavad kutselised autojuhid, kes soovivad töötada bussijuhtidena

Eeltingimus õppe alustamiseks: C- või C1-kategooria pädevustunnistus

Vastuvõtutingimus: Kiirendatud ametikoolitusele võetakse vastu Eestis alalist elukohta omav Euroopa Liidu kodanik või isik, kellel on tähtajaline elamisõigus või -luba, pikaajalise elaniku elamisluba või alaline elamisõigus või isik, kes töötab vedaja juures töölepingu alusel.

Piirangud õpperühma suurusele: ei ole

Õppekeel: eesti keel

Eesmärk:

1. Kutselisele autojuhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamine ning ettevalmistus iseseisvaks tööks.

Õpiväljundid

Koolituse läbinu:

- Väärtustab kutselise autojuhi eriala ning enda tööalast arengut, on kursis seadusandlusega, kaasaegse tehnoloogiaga, autojuhi ameti eripäradega ning mõistab autovedude olemust
- Töötab iseseisvalt bussijuhina järgides liiklusohutuse, tööohutuse, säästliku sõidu ja klienditeeninduse ja põhimõtteid, esindab iseennast ja valitud ametit positiivsena ning vastutab oma töö eest.
- On avatud koostööle ja osaleb meeskonnatöös, käitub vastastikusel suhtlemisel toetaval viisil, on valmis juhendama ametisse tulijaid.
- Kasutab tööks vajalikke infotehnoloogilisi vahendeid, andmebaase, dokumentatsiooni ning erialast sõnavara eesti ja võõrkeeles.

Õppemeetodid ja õppekorralduse lühikirjeldus.

Koolituse läbiviimisel kasutatakse koolitatavat aktiveerivat loenguvormi, visualiseerimist, rühmatööd, praktikumi ja sõiduõpet.

Tunniplaanid avaldatakse veebilehel www.vorumaaautokool.ee

Töö- ja puhkeaja ning veoseohutuse õppimisel teostame süvaõpet, mis on teooriast ja praktikast läbipõimunud õpetus ning seostatud päriseluliste praktiliste näidetega.

Ametikoolituse õppetundide sisuline ülesehitus ja vahelduvus tagavad Lisas 1 ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ja õpilase vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks.

Sõiduõpe viiakse läbi korraga ühe õpilasega. Sõiduõppe viib läbi koolitaja määratud vastava kategooria juhtimisõigust omav lektor.

Ametikoolituse sõiduõpe tuleb läbida sama kategooria sõidukiga, mille osas pädevust omandatakse. Et hinnata ohutusnõuetel põhineva säästliku sõidu oskust, eelkõige sõiduki valitsemist erinevates teoludes, vahelduvates ilmastikutingimustes valge ja pimedal ajal ning oskust vähendada kütusekulu, võib sõiduõppest kuni neli tundi teha õppeväljakul.

Õppevorm: auditoorne ja praktikum..

Tulemuse kontrolli viis: teoreetiline ja praktiline eksam, mis koosneb 50-st küsimusest ja praktilisest tööst.

Õppeaine nimetus	Teooria	Praktika	Kokku	Lektor
Autovedude korraldus ja logistika	4	1	5	Raul Kell Kalle Laht Vitali Nester
Sõiduki tundmine ja käsitlemine	2	2	4	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Autojuhi amet	4	0	4	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Liiklusohutus ja säästlik sõit	2	1	3	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Autojuhi õigused, kohustused, vastutus	2	0	2	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Reisijatega suhtlemine, klienditeenindus	3	3	6	Raul Kell Kalle Laht Vitali Nester
Autojuhi töö- ja puhkeajad, sõidumeerikud	5	4	9	Raul Kell Kalle Laht Rein Rusch Vitali Nester
Sõiduõpe		3	3	Raul Kell Kalle Laht
Kokku:	22	14	36	
Õppeainetes käsitletavate teemade loetelu ja õpiväljundid on kirjeldatud Lisas 1.				

Õpikeskkond (õppemateriaalse baasi ja õppevahendite üldisloomustus)

Teoriaõpe ja teadmiste kontroll toimub koolitaja õppeklassis või mõnes teises tervisekaitse nõuetele vastavas ruumis või koolituse tellija ruumides. Klassiruumid on sisustatud õppelaudadega. Koolituse käigus kasutatakse projektorit, pabertahvli, õppesimulaatoreid. Õppematerjalid on kaasaegsed nii paberil kui ka elektroonilisel kujul. Praktikumis kasutab osaleja ohutusvesti ja töökindaid.

Õppeainete sisu edastamiseks näidatakse õppevideosid. Kasutatakse digitaalse ja analoog sõidumeerikute õppesimulaatoreid VDO ja Stoneridge.

Veoseohutuse õpetamiseks kasutatakse veoseohutuse ja hõõrdeteguri õppetendi. Kasutusel on erinevad näitlikustavad vahendid erinevate õppeainete teemade edastamiseks. Praktikumis kasutatakse vastavalt omandatavale kategooriale D- või D1-kategooria bussi.

Täidetakse reisijateveoga seotud dokumente (sõidulehed rohelises raamatus, liiklusõnnetuse teade, reisiplaanid jne). Õpilased kasutavad interneti andmebaase otsimaks vajalikke seaduseid, juhendeid, õpetusi ning viiteid. Kõik osalejad saavad töö- ja puhkeaja reeglite õppematerjalid.

Sõiduõppes kasutatakse õppesõidukit:

- **Volvo Carrus (D-kategooria)**
- **Ford Transit (D1-kategooria)**

Nõuded koolituse lõpetamiseks

Teoreetiliste teadmiste eksam: Ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste ja praktilise töö eksamiga. Koolitusel osaleja vastab, pärast teooriaõpet kirjilikult 50-le valikvastustega küsimusele.

Teoreetiliste teadmiste eksami küsimustik peab katma õppekavas sätestatud valdkondi kõigi teadmiste ja oskuste teemade ulatuses. Praktilise töö eksam peab katma koolitaja valitud autojuhi tööga seonduvaid praktilisi ülesandeid autojuhile ettenähtud oskuste teemade osas.

Teoreetiliste teadmiste eksam on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 70 protsenti küsimustest. Teoreetiliste teadmiste eksamil on küsimusi 50.

Praktilise töö eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel – „sooritas”, „ei sooritanud”. Praktilise töö eksamil peab olema vähemalt üks individuaalne harjutus erinevatest teemadest.

Lõpetamisel väljastatavad dokumendid

Tunnistus kursuse läbimise kohta, kus on peal tunnistuse number, kursuse läbimise aeg ja maht, osaleja nimi, isikukood, õpiväljundid ja tunnistuse väljastamise kuupäev. Tunnistus on eesti keeles.

Koolitajale esitatavad kvalifikatsiooninõuded

1. Õpetaja peab valdama nõutavate õppeainete aluseid
2. Õpetaja peab omama õppeaine profiilile vastavaid töökogemusi
3. Õpetaja peab omama kõrg või kesk-eriharidust
4. Õpetaja peab olema osalenud erialasel täiendkoolitusel

Info koolitajate kohta on veebilehel www.vorumaaautokool.ee

Hindamiskriteeriumid

Mitteeristav hindamine, tulemus on „jah“ (sooritatud) või „ei“ (mittesooritatud).

Väljund	Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
Koolitusel omandatud teoreetiliste teadmiste kontrollimine.	Koolitusel osaleja vastab kirjalikult viiekümnele valikvastustega küsimusele.	Positiivse tulemuse annab koolitusel osalejale, kui õigesti on vastatud 70% küsimustest
Koolitusel omandatud praktiliste oskuste kontrollimine	Koolitusel osaleja sooritab ühe individuaalse praktilise ülesande.	Positiivse tulemuse annab see, kui ülesanne on õigesti sooritatud.

Lisa 1: Õppeainetes käsitletavate teemade loetelu- õpiväljundid

(1) Autovedude korraldus:

- 1) autovedude olemus, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmised ja ootused, autovedude tähtsus vedude üldises mahus, autoveo liikide iseärasused riigisisel, rahvusvahelisel, oma kulul korraldataval veol ja veol tasu eest ning autovedudel kasutatavad ettevõtlusvormid ja nende erisused;
- 2) autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõuded, välislepingud ning neist tulenevad piirangud, vedaja vastutus autoveo korraldamisel ja veolubade süsteem;
- 3) logistika ja transpordiökonomika alused, komponendid ning põhimõtted;
- 4) autovedudel kasutatavad kindlustused;
- 5) autovedudel valitsevad ohud ning ohu ennetamise põhimõtted;
- 6) järelevalvepõhimõtted, järelevalveametite õigused ja tehnoulevaatuse läbiviimise nõuded;
- 7) autojuhi koolituse, lähetamise ning sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvad nõuded;
- 8) transpordi infrastruktuuri kasutamise, maksustamise ning teekonna planeerimise põhialused ning piirangud.

(2) Autojuhi õigused, kohustused ning vastutus:

- 1) töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõuded, poolte õigused ja kohustused, erinevat tüüpi lepingute sõlmimine, muutmine, lõpetamine, tööaja ja -tasu arvutamise erisused, kinnipeetavad maksud ning võimalikud hüved;
- 2) autojuhi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvad nõuded autojuhile vajalikus mahus ning autojuhi rikkumiste mõju vedaja tegevusele.

(3) Sõiduki tundmine:

- 1) sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide tööpõhimõtted, kasutamise piirangud, sagedamini esinevad rikked ning nende kõrvaldamise viisid;
- 2) sõiduki põhiagregaatidele, süsteemidele, varustusele ning sõidumeerikule ja kiiruspiirikule kehtestatud tehnonõuded;
- 3) sõiduki mõõtmetest tulenevad ohud, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

(4) Autojuhi amet:

- 1) tööohutuse ja töökaitsesega seotud poolte õigused, kohustused ja vastutus;
- 2) tööõnnetuse põhjused teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel, riskitegurid, tööõnnetusega seotud lisaohud, tööõnnetuse ennetamise põhimõtted ning vajalikud tegevused õnnetuse toimumisel;
- 3) autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;
- 4) juhi töökoha ergonoomia ja valedest töövõtetest tulenevad ohud;
- 5) suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialused ning klienditeeninduse põhimõtted ja head tavad, tüüpilisemad probleemsed olukorrad tellijate, järelevalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viisid ja meetodid.

(5) Liiklusohutus:

- 1) sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduviisi põhimõtted;
- 2) erinevates tee- ja ilmastikuoludes sõitmise põhimõtted, ohutust mõjutavad tegurid ning ohu ennetamise põhimõtted;
- 3) autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liikluspühholoogias ning autojuhi tööd mõjutavad tegured, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused;
- 4) ametialal esinevad peamised liiklusõnnetuse põhjused, õnnetusega seotud lisaohud ning vajalikud tegevused õnnetuse toimumisel.

Lisaks sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt teadma:

- 1) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente,

nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;

- 2) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;
- 3) rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel;
- 4) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid;
- 5) pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele;
- 6) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi;
- 7) autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.

Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht sõidukiga seonduvalt teadma:

- 1) bussi ehituse erinõudeid, nõudeid bussi varustusele ja tähistusele, busside kategooriaid, liike ja mugavusklasse ning bussi ehitusest tulenevaid lisaosade.

Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht autojuhi ametiga seonduvalt teadma:

- 1) autojuhi ohuolukorras tegutsemise ning sõitjate evakueerimise põhimõtteid;
- 2) sõitjate ja lastegruppide veole kehtestatud erinõudeid ning veo piiranguid;
- 3) agressiivse sõidustiili ning ebaõigete sõiduvõtete kasutamisest tulenevaid ohte ning tagajärgi sõitjale;
- 4) autojuhile vajalikke suhtlemis- ning klienditeenindusoskusi erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
- 5) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi ning juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmete õige kasutamise nõudeid;
- 6) probleemsete sõitjatega käitumise reegleid, enamlevinud probleemide põhjuseid ning autojuhi ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks.

Nõuded autojuhi oskustele

(1) Autovedude korralduses õpitakse, kuidas:

- 1) oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista autojuhi ameti olemust, eesmärki, tegevus- või ametiala tavasid ja praktikat ning arvestada oma ametitegevuses partnerite ja klientidega suhtlemisel nende huvide ja õigustega;
- 2) kasutada autojuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid;
- 3) kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingmärke;
- 4) arvestada infrastruktuuri kasutamisele ning maksustamisele kehtestatud piiranguid ning leida ja tasuda ette nähtud tasusid.

(2) Sõidukiga seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) kasutada sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide nõuetekohaselt, optimaalselt ja rikkeid ennetavalt ning oskama arvestada nende kasutamise piiranguid;
- 2) diagnoosida auto põhiagregaatides ja süsteemides esinevaid rikkeid, leida rikete põhjused ning võimalusel neid kõrvaldada;
- 3) valida ja monteerida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, auto massist, kiirusest ja otstarbest;
- 4) hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist.

(3) Autojuhi ametiga seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte, sealhulgas kuritegevust ning ebaseaduslike sissereändajate vedu;
- 2) koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente;
- 3) käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaositu, kutsuda abi;
- 4) rakendada juhi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid;

5) lahendada tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, saajate, järelevalve ja teiste autojuhiga peamiselt kokku puutuvate isikutega.

(4) Liikluses osalemisega seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
- 2) valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- 3) käituda õigesti liiklusõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi, vormistada vajalikke dokumente;
- 4) arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina ning mõista erineva käitumisega kaasnevat tagajärki;
- 5) võtta arvesse sõiduki mõõtetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht autovedude korraldamisega seonduvalt oskama:

- 1) järgida sõiduplaani liinivedudel;
- 2) täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii riigisisese kui ka rahvusvahelistel veol autojuhile vajalikus ulatuses.

Lisaks peab sõitjatevedu teostav autojuht oskama:

- 1) juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega, arvestades erinevate veoliikide ja sõitjagruppide eripärasid;
- 2) arvestada teiste liiklejate käitumist ning ette näha ja ära hoida ohtlike liiklusolukordade tekkimist;
- 3) kasutada sõiduõiguse andmiseks kasutatavaid seadmeid;
- 4) avada bussi varuväljapääse ja evakueerida sõitjaid õnnetuse korral, kasutada tulekustutit;
- 5) aidata puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid sõiduki kasutamisel ning kasutada selliste isikute teenindamiseks ette nähtud abiseadmeid.